

A lovag és az oroslán

Middelstum közelében volt egyszer egy vár, abban lakott egy lovag a feleségével. Ezek ketten semmiben sem tudtak egyezsége jutni, állandóan marakodtak. A lovag azt gondolta magában: talán jobb volna, ha kis időre elmenne otthonról. Amikor aztán egy napon újból nagy veszekedésre került sor közöttük, a lovag bejelentette, hogy útnak indul, és egy évig távol lesz. Ha akkor nem térne vissza, az azt jelenti, hogy meghalt. Az asszony örült a férje elhatározásának, mert már nagyon elege volt belőle.

A lovag egy napon nagy, sötét erdőbe jutott.

A lovag és az oroslán

Middelstum közelében volt egyszer egy vár, abban lakott egy lovag a feleségével. Ezek ketten semmiben sem tudtak egyezsége jutni, állandóan marakodtak. A lovag azt gondolta magában: talán jobb volna, ha kis időre elmenne otthonról. Amikor aztán egy napon újból nagy veszekedésre került sor közöttük, a lovag bejelentette, hogy útnak indul, és egy évig távol lesz. Ha akkor nem térne vissza, az azt jelenti, hogy meghalt. Az asszony örült a férje

elhatározásának, mert már nagyon elege volt belőle.

A lovag egy napon nagy, sötét erdőbe jutott. Hát látja ám, hogy ott küzd életre-halálra egy oroszlán egy ukka-lo-rakkal. A ukkalorak olyan szörnyeteg, amelynek rövid, de erős lába és rendkívül hosszú, szőrös nyaka van. Teljességgel úgy néz ki, mintha gorillát dromedárral kereszteztek volna. Ahogy a lovag figyelte a küzdelmet, megesett a szíve az oroszlánon, mivel az természetesen nem bírta a bestiával. Ahogy a lovagnak lehetősége adódott, egyetlen kardvágással lenyisszantotta a fenevad fejét.

Az oroszlán nagyon hálás volt a lovagnak, amiért az megmentette az életét, úgyhogy attól a pillanattól fogva vele maradt. Kettesben járták a világot. Csakhogy egy szép nap a lovag úgy döntött, hogy hazatér, mert gyötörte a honvágy. Az oroszlán a lovaggal akart tartani, mert már annyira hozzászokott, hogy többé nem lett volna képes elszakadni tőle, így aztán együtt érkeztek meg a lovag várához. Maga a felesége nyitotta ki a kaput, miután a lovag erősen kopogott rajta. Csakhogy az asszony nem örült a viszontlátásnak, mivel az egy év már régen lejárt, és ő egy másik férfival együtt lakott a várkastélyban. És amikor a lovag közölte a feleségével, hogy az oroszlán is be fog menni vele, az asszony bevágta az orruk előtt a kaput.

Elszomorodva indult útnak a lovag. Egyik faluban keresett egy házat, ahová beköltözhetett az oroszlánnal együtt. De ez nem sokáig tartott, mert csendesen belehalt a bánatába. Amikor eltemették, az oroszlán lefeküdt a sír mellett, és nem akart sem enni, sem inni többé. Így hamarosan utána halt a gazdájának.

A kakasról és a tyúkról

Volt egyszer egy kakas meg egy tyúk, akik sörfőzéssel foglalkoztak. Szentséges ég! Egyszer a tyúk beleesett a sörbe... Ám a kakas megragadta őt és gyorsan kihúzta, majd lefektette az udvaron a gyepre, hogy megszáradjon. Azzal tette a dolgát tovább. De egyszer csak, ahogy egy pillanatra kinézett az ablakon, hát mit lát. Egy róka inal el éppen, szájában a tyúkkal.

A kakas megy hamar a fészerbe, befogja fehér egereit a szekerecskéje elé, és a róka után hajt.

A töltésen szembetalálkozik egy stoppolótűvel.

– Veled mehetek? – kérdezi a stoppolótű.

– Gyere csak – mondja neki a kakas –, de segítened kell kiszabadítani a tyúkocskát a róka fogságából.

Amikor a tű szaporán felszállt a szekérre, a kakas hajtott tovább, amilyen gyorsan csak lehetett.

Ám akkor meg egyszerre egy pók tűnt fel. Ő is velük akart tartani. – Rendben, velünk jöhetsz – mondta a kakas –, de neked is segítened kell kiszabadítani a róka karmai közül a tyúkocskát.

– Jól van – mondta a pók, azzal felült a kis szekérre.

Ismét mentek tovább, az egerek olyan gyorsan futottak, ahogy csak bírták. Megtettek az útból egy újabb darabot, és akkor szemben találták magukat egy macskával.

– Miau! Miau! Veletek mehetek? – kérdezte a macska.

– Persze hogy jöhetsz. De pattanj fel gyorsan! – válaszolta a kakas. – Legalább te is segítesz kiszabadítani a róka fogságából a páromat.

– Szívesen – mondta a macska. Azzal robogtak tovább. Legközelebb egy téglá akadt az útjukba. A kis szekér át-gázolt rajta, amitől nagyot huppant.

– Jaj, jaj, ránk hoztad az ijedtséget – mondta a kakas. – Pedig nagyon sietek.

– Magatokkal visztek? – kérdezte a téglá.

– Nem szállhatsz fel a szekérré, téged nem bír ki, összetörné alattad.

– Majd óvatosan ülök, nem lesz vész.

– Gyerünk tovább!

Az egereknek most aztán teljes erőből kellett húzniuk a járművet. Egyszer csak megszólal a pók: – Mintha fényt látnék a fák között. Csak nem ott lakik a róka?

Hát persze! Nem volt az más, mint a róka háza. Ráadásul micsoda szerencse: a házigazda éppen nem volt otthon. Hamar észrevették, hogy a tyúkocskát a róka felakasztotta egy madzaggal az ajtó belső oldalára, de hál' isten, más bántódása nem esett. A kakas odarepült, és csőrével darabokra szaggatta a zsineget. A tyúk újra szabad volt.

Ezalatt viszont lassan besötétedett, ezért elhatározták, hogy a rókalyukban fogják tölteni az éjszakát. A kakas és a tyúk gyorsan felröppent a róka szekrényére. A stoppolótű beleült a róka karosszékebe: amikor az majd hazajön, kap egy jó kis szúrást tőle. Na és a pók? Belecsúszott a róka teásbögréjébe. A macska a kályhában rejtőzött el, onnan majd belefúj a róka koma képébe. Az egerek bemásztak az ágyába. A téglá pedig fent a padláson helyezkedett el. Majd meglátják, hogyan fogja agyonütni a rókát.

Amikor már mindannyian jól elhelyezkedtek, haza-érkezett a róka. Meglehetősen rosszkedvűen, ugyanis semmit sem fogott az erdőben. De eszébe jutott: – Semmi vész, úgyis kedvem támadt egy kis tyúkhúsrá. Úgyhogy mindjárt ízletes sültet csinállok belőle magamnak.

Odanézett az ajtóra. Szentséges ég! A tyúknak nyoma sincs. Meglepődött a róka, és fáradt is volt, azt gondolta, leül pár percre, hogy egy kicsit kipihenje magát. Le is ült a karosszékébe. Ám abban a minutában fel is pattant. – Áú! Áú!

A stoppolótű megtette a magáét.

– No, azt hiszem, itt az ideje, hogy igyak egy csésze teát. – Azzal ivott egy kortyot. – Hát ez jólesett. Na még egyet!... Pfúj, mi került a számba? – Valamit kiköpött – a pók volt, amely a padlón gyorsan eltűnt a helyszínről. A róka nem vette észre – különben agyontaposta volna.

Ezután a róka odament a kályhához, hogy megnézzé, ég-e benne tűz. Ó, rettenet! Abban a pillanatban, ahogy kinyitotta az ajtót, szeme-szája tele lett korommal és hamuval, amit a macskának „köszönhetett”.

– Na, akkor már inkább megyek lefeküdni – mondta. Bebújt az ágyba, és kinyújtózkodott. De jaj, mi kezdte el csiklandozni a talpát, ahogy a lábát kinyújtotta? Felhúzta a térdét. De a csiklandozás csak nem maradt abba, úgyhogy azt gondolta: – Jobb lesz, ha felkelek. Amúgy is valami zörgést hallok a padlásról. Vajon mi lehet ott?

És a következő pillanatban fejére esett a téglá. És a róka... a róka ettől kimúlt.

Milyen boldog volt a kis társaság!

Mindenki előjött a helyéről, otthonosan körülülték az asztalt, minden enivalót megettek, amit a róka házában találtak, és minden mozdíthatót magukkal vittek. Merthogy azután hazautaztak az egerek húzta kiskocsin. És hogy örült egymásnak a kakas meg a tyúk! Végigénekelték az egész

utat. Ujjongtak örömben. És azután mindenki visszatért a saját otthonába. A kakas és a tyúk folytatta a sörfőzést.

A suszter szerencséje

Élt Oosterlittensben egy suszter, akinek igencsak vékony volt a pénztárcája. Dolgozott keményen, a felesége pedig spórolt, mondván: addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér, de hiába, a szapora gyermekáldás miatt szűkölködtek.

Ám a suszter szilárdan hitt benne, hogy egyszer még jobb idő köszönt rájuk.

Egy reggel így szólott a feleségéhez:

– Azt álmodtam az éjszaka, hogy Amszterdamban a Papenbrugön megtalálhatom a szerencsémét.

– Még jó, hogy Amszterdam elég messze van, különben odamennél, amilyen ütődött vagy – mondta erre az asszony. – Az álmok becsapják az embert.

A suszter nem beszélt róla többet, de az álom egész nap nem ment ki a fejéből.

A következő éjszaka megint azt álmodta, hogy Amszterdamban a Papenbrugön megtalálhatja a szerencsáját. Azt gondolta, ez mégiscsak jelent valamit, és újból megemlítette a feleségének. Az kinevette, és hallani sem akart róla.

A harmadik éjszaka a suszternak ugyanaz volt az álma.

Reggelre elhatározásra jutott. Mondhat a felesége, amit akar, neki nem számít. Fogta a bőröndjét és elutazott Amszterdamba. Ott megkérdezte, merre kell menni a Papenbrughöz. Amikor odaért, csak járkált céltalanul, mert tulajdonképpen nem tudta, hogy mit is keres. Az első napon nem talált semmit. A másodikon sem. Már estére járt az idő a harmadik napon, és éppen indult volna vissza – dolgavégezetlenül – a szállására, amikor odalépett hozzá egy koldus.

– Feltűnt nekem, hogy három napja itt ődöngsz – mondta a koldus. – Talán bizony keresel valamit?

– Nincs ebben semmi titok – válaszolta a suszter. – Odahaza három egymás utáni éjszaka ugyanazt álmodtam. Azt álmodtam, hogy itt a Papenbrugön megtalálhatom a szerencsémét.

A koldus elnevette magát:

– Hát te olyan ostoba vagy, hogy hiszel az álmoknak? Én bizony nem hiszek. Nemrég nekem is egymás után háromszor igen furcsa álmom volt. Azt álmodtam, hogy a frízöldi Oosterlittensben a templommal szemben lakó suszternak a háza mögött a búzaföldön áll egy cölöp, annak a tövében van elásva egy fazék, tele pénzzel. De nem vagyok olyan bolond, hogy emiatt odautazzak.

A suszter nem árulta el magát.

– Azt hiszem, az lesz a legjobb, ha most szépen hazamegyek – mondta.

Amint hazaért, azonnal elkezdett ásni. A felesége szidta, mint a bokrot, de amikor az ember

kiemelte a földből az arannyal teli fazekat, rögtön gyökeresen megváltozott a viselkedése.

– Na, nem megmondtam, hogy Amszterdamban a Papenbrugön fogom megtalálni a szerencsémét? – fordult hozzá a férje.

Az asszony elismerte.

Megegyeztek, hogy titokban fogják tartani, mit találtak. A kincset félretették ínségesebb időkre, a fazekat azonban rendszeren használták a konyhában. Állt egyébként az oldalán valami, de nem tudták elolvasni, mert idegen nyelven írták.

Egy nap meglátogatta őket a lelkész. Amikor helyet foglalt a kandallóval szemközt, észrevette a tűz fölött függő fazék oldalán a feliratot. Szemügyre vette, és megkérdezte, honnan való az edény.

– Egy handlétól vettem ócskavasként – felelte a suszter.

– Tudjátok-e, mi van ideírva? – kérdezte a lelkész.

– Nem – válaszolta a suszter. – Nem értek én ezen a nyelven.

– Mivelhogy ez latinul van – mondta a lelkész. – Az áll itt: ez alatt a fazék alatt van még egy fazék. De hogy ez mit jelent, azt bizony nem tudnám megfejteni.

– Elképzelni sem tudom – mondta a suszter.

Jóformán még be sem csukta maga mögött az ajtót a tiszteletes, amikor egymás hegyén-hátán rohantak ki a cölöphöz. És láss csudát, tényleg ott volt egy másik fazék, színültig tele pénzzel. Most már igazán gazdagok voltak.

A suszter lecserélte a háza mögött álló facölöpöt egy kőoszlopra a szerencséjének az emlékezetére. A halála után több mint száz évvel is ott állott az a ház mögött.

*Csokonai Attila fordításai a [Napkút Kiadó](#)
A hálás halott című most megjelenő meséskönyvéből*